

# ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:  
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.  
Egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő  
**MIKSZÁTH KÁLMÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:  
VIII. kerület, József-körút 65. szám.  
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, október 3-án.

272. szám.

## Ausztria szervezkedik.

A vitás kérdés, melybe Ausztria és Magyarország „beleöszülni” kezd, előreláthatólag nyert miszticizmusában. Október nyolczadika, a rejtelmesen érdekes dátum új fejezetet fog megnyitni a ki nem egyezés történetében és erre vonatkozólag az osztrák helyzet pénteki fordulójának, Thun gróf fekete péntekjének szövegéből kell kibővíteni a szituációt. A pénteki nap az osztrák parlament történetében fordulópontot jelent, a pártok mai, vasárnapi kürtje azt harsogja, hogy az obstrukciónak vége s hogy a Ház munkaképes. Két esztendőnek förtelmes küzdelmei után, úgy mondják a politika hősiátjai, most, a tizenkettedik órában, mégis megmenthető Ausztria, fődolog, hogy minden párt megtegye a magáét, avagyis kellően fogja föl a szituációt. Csak annyit kenezedálnak, hogy némi bizonytalanság még mindig van a helyzetben, de a rossz kibontakozásnak azzal lehet elejét venni, ha a kormányzat több hibát már nem követ el. A pártok ugyanis a maguk részéről mindent megtesznek majd, hogy a kiegyezési javaslatok a lehető legalaposabban megvitattassanak s hogy Ausztria érdekében (vagyis Magyarország hátrányára) minden kollektív pontozat törültessek a kiegyezésből s így a közös honfiai érdek bázisán a parlamenti élet renaissancea is fölépülhessen. A kormányra hárul az a főfeladat, hogy a helyzetet ilyen szempontból fogja föl.

Ez a gyónás, a jövő machinációinak ez a naiv elárulása található az osztrák jobboldali nyilatkozataiban, melyeket a pártok kellő fontoskodással közvetít ausztriai testvéreink megnyugtatóra. Magyarország, ahol szombatig nincs baj a politikával, pihenő napjain a kö-

vetkezőket szemlélheti a testvérállam tarka szinpadán:

A pártok különböző öltözetben vonultak föl és ellenséges népséget és katonaságot mutatnak ugyan, de bevonulás előtt együtt poharoztak és egy közös rendezőbizottság utasításait vették. A deszkákön hát nem lesz baj. Az összejáték, mint mondani szokás, kifogástalan lesz. Mindenkinek szívet öltöti a közös művészi szempont: mindent Ausztriáért és semmit sem Magyarországnak. Az alkotmányosdi játék hasznai így kiszámíthatatlanok: a kiegyezés kérdésében való akadékoskodás ugyanis egyrészt visszasserzi a parlament tekintélyét, másrészt meg alkalmat ad arra, hogy a kiegyezés kérdésében Magyarországot is „szituációba” hozzák, mivel itt is új feltételek merülnek föl a szerződés aláírásának perczében. Ez a rossz vértömlesztési eljárást a krízisnek ez az átplántálása akar megkezdődni osztrák részről, október nyolczadikától kezdve, a kiszemelt pácziensnek, Magyarországnak az lesz a nagy dolga, hogy mindenáron ellenkezzék. Hogy fog ez sikerülni, lesznek-e, akik örvendezni fognak az oltásnak és fog-e az egész megtámadott test a háziörvósára hallgatni, aki visszatartást ajánl — az erre való feleletre már hosszabb határnapot kell kitérni a mondott októberinál.

Annyit világosan tudni, hogy az osztrák kormány ezuttal vagy a bukott ember szerepében marad meg, ki a maga tervével nem tudván boldogulni, levonja a konzekvenziákat és vagy erőszakosan segít magán, vagy a megalkuvásnak moraliter meg nem engedett formájához lát. Ez az egyik lehetőség. A másik az, hogy az osztrák kormány az utóbbi napokban talán meghajlott ama régi praxis előtt,

hogy politikailag lehet kétféle ígéretekkel is tenni és utóbb arra felé fordulni, ahonnan erősebb támogatás ígérkezik; ilyen szempontból rágalmozási szándék nélkül is felmerülhet az a gyanu, hogy a pontos összejáték titkos rendezőinek nem volt-e Thun az intendánsa. Azonban a meglepetések új ciklusa mindenestre arra tanítja Magyarországot, hogy a sikereknek akármily esekély részét sem szabad külső eventualitásoktól várni, hanem csak a magunk belátásától és politikai érettségétől. Azon meg kell lőtni a coup-nak, akár csak a bécsi klubokból keletkezett, akár hozzájárult talán Thun gróf is.

## POLITIKAI HIREK.

**A pénzügyi bizottság ülése.** A pénzügyi bizottság október 6-án, esütörtökön, délelőtt tíz órakor a képviselőházban ülést tart. Ezen az ülésen a pénzügyminiszter által kidolgozott következő javaslatokat fogják tárgyalni:

1. Az államjegyekből álló függő adósság teljes beváltásáról.
2. A korona-érték megállapításáról szóló 1892. évi XVII. törvényzikk kiegészítéséről.
3. Az 1892. évi XVIII. törvényzikk alapján a magyar korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme- és pénzügyre vonatkozólag kötött szerződést kiegészítő pótszerződésről.
4. Az osztrák-magyar bank által kibocsátandó tizkoronás bankjegyekről.
5. A magyar korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között a magyar királyi pénzügyminiszterium és a császári királyi pénzügyminiszterium által az osztrák-magyar banknál aranyértékőrmékben teljesített, illetőleg teljesítendő lefizetések tárgyában kötendő egyezményről.
6. A koronaértékben való közkötelező számlítás behozataláról, az általános érmeforgalom ren-

## Hazafias magyar nők.

(Radákné, Baloghné, Baldácsyné, egy névtelen honvédaanya.)

A lengyelek az ő banális közmondásukat, hogy: nincs még veszve Lengyelország, azzal motiválják, hogy hiszen a lengyel nők ma is épen olyan hazafiasak, mint régen és ma is épen úgy lelkesülnek Lengyelország helyreállításának eszméjeért, mint hajdan. Ebben az okoskodásban nagy igazság van, mert ameddig az anyák gyermekeikbe beleoltják a hazaszeretetet és hazafiságot, addig a nemzeti érzelmek a lengyelek szívében élve fognak.

A magyar nők hazafisága a szabadságharcz és az elnyomatás ideje alatt ugyancsak ilyen impozáns volt. A történelmnek ugyancsak egyik legszebb lapja. Az anyák fiaikat, a hitvesek férjeiket buzdították a harcra és a veres reakció idejében védelmezték és mentették az üldözötteket. Amit a magyar nők abban az időben a hazáért tettek, azt csak az utókor fogja kellőleg méltányolni, mikor az unokák szabadon beszélhetnek az elhunyt csók tetteiről és én itt csak három asszonyról akarok megemlékezni, kiknek hazafias érdemeik különösen megérdemlik, hogy a nemzet azokat megismerje.

1850-ben Haynau kijelentette, hogy szeretné, ha a magyar intelligenciának csak egy feje volna, hogy azt egyszerre levághathatná, s az időben tudvalevőleg a legbátrabb férfiak is külföldre menekültek vagy egészen félrevo-

nultak. Egyedül egy asszony: báró Radák Istvánné, született gróf Rhédey Klára vette fel a harcot a szörnnyeteggel; kockára tette életét és ami még több, kitette magát annak a veszélynek is, hogy nyílt piacon veszzőütésekkel büntetik meg, ha hazafias buzgókódását leleplezik.

Kolozsváron történt, hogy egy fiatal grófkisasszonyt nyílt piacon egzekválendő tizenöt veszzőütésre ítélte a katonai törvényszék: „Wegen Majestäts-Beleidigung dritter Klasse, — hármadosztályu fölségsértésért.

Ez a hármadosztályu fölségsértés pedig abból állt, hogy a grófné nyitott ablaknál egy forradalmi dalt játszott a zongorán; egy katonatiszt, aki épen az ablak alatt járt, följelentette. Az ítéletet aztán nyilvánosan felolvasták a grófnőnek, azonban az ezredes és a tisztikar közbenjárására a vezénylő tábornok kegyelmet adott neki, mert a katonatisztnek szégyelltek, hogy egy tisztársuk volt a spiczi. A tisztet tényleg át is kellett helyezni polgári szolgálatba. Lett belőle „Bezirkshauptmann” aztán.

Mig Haynau a honvédeket üldözte és akasztatta, addig Radákné istápolta őket, a szerencsétleneket; az özvegyeket és árvákat vigasztalta.

Egy titkos szövetséget is szervezett, melynek célja volt az üldözött hazafiak segítése, szökésük előmozdítása és a családjukról való gondoskodás.

E nehéz feladat kivételében Radáknét

Baloghnek, a híres orvosnak, jóságos neje támogatta.

Bámulatos volt e két derek asszony önfeláldozó működése. A rejtőzködő honvédeknek utlevelet és pénzt szereztek és lehetővé tették nekik, hogy az országból meneküljenek.

Radákné a legnagyobb veszély perczében is csodás hidegvért és bátorságot mutatott.

Történt például, hogy Bánffy báró honvédezésre, a Bem táborának egyik legjelesebb vezére, kit a zsandárok mindenütt nyomoztak, rejtékhelyén egy ebéd alatt hirtelen meghalt. Azt beszélték, vagyis inkább azt sutogták egymásnak a megrémült emberek, hogy Bánffy megmérgezte magát.

Amint Radákné ezt meghallotta, tiltakozott ily hírek terjesztése ellen.

— Egy vitéz honvédezedest — mondá — nem szabad öngyilkossággal gyanúsítani; Bánffy ebéd közben egy csirkecsontot nyelt és attól fulladt meg.

Radákné nem engedte, hogy az öngyilkosság gondolata a kétségbeesett honvédek közt lábrakapjon. Megérdemli, hogy nevét a legnagyobb magyar honleányok közt említsék és később, mikor az utókor higgadtan fog ítélni, az ő neve fog az elsők közt tündökölni.

Egy másik hazafias asszony, akit eddig nem igen emlegettek az utókor, báró Baldácsyné volt (született Thoroczky báróné). Baldácsynak, a honvédezésnek edes anyja,

dezséről és a koronaértéknek a jogviszonyokra való alkalmazásáról,

7. Az osztrák-magyar bank szabadságának meghosszabbításáról.

8. Az osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető, eredetileg nyolcvan millió forintot tevő államadósság tárgyában kötendő új egyezményről.

## KÜLFÖLD.

**A kegyes Ferdinand.** Szófiából táviratozók nekünk: A bolgár emigráns tisztek ügyében a legközelebbi napokban várható a végleges döntés. Hir szerint a fejedelem külön akázzal megengedi, hogy hazatérjenek Gruew és Benderew, ugyanaz a két tiszt, akik a Sándor fejedelem ellen szőtt összeesküvésnek legfőbb részesei voltak!...

### A Dreyfus-pör revíziója.

(Távirati tudósítások.)

A párisi hatóságok, úgy látszik, szükségnek tartják, hogy a revízió elrendelése fejében valóságos hajtóvadást rendezzenek — a revízió hívei ellen. Letartóztatnak képviselőket és újságírókat, amiért nyíltan bírdetni merik a francia közélet purifikációjának szükségét.

Mai távirataink a következők:

Páris, október 2.

A „Libre Parole” szerint Manau főügyész indítványában ki fogja jelenteni, hogy a Dreyfus-pör revíziója lehetetlen, de a pör megsemmisítését nem tartja lehetetlennek.

A „Petite Republique” névtelen leveleket közöl, amelyek szerint Picquart alezreles beteg. Állítólag szerdán éjjel rosszul lett.

Páris, október 2.

Jóllehet a Wagram-terem tulajdonosa, rendezavarástól tartva, nem akarta helyiségét a Pressensé által a Dreyfus-ügy revíziója érdekében összehívott gyűlés céljaira átengedni, az épület előtt, amelynek bejáratait számos rendőr őrizte, mégis nagy néptömeg csődült össze. Pressensé-t, a midőn egy óra felé be akart hatolni a terembe, letartóztatták és a legközelebbi rendőrszobába vitték. A tömegben ilyen kiáltások hallatszottak:

Egyszerűen — sans phrase — elmondom, amit tőle magától hallottam.

Fia, báró Baldácsy, 1848. előtt az osztrák hadseregben alezreles volt; később, Mészáros hadügyminiszter megérkezése előtt, a hadügyminiszteriumot vezette és végre Kolozsvárt védelmezte Urbán ellen, mikor Vay Miklós volt Erdélyben királyi biztos.

Urbán már csak néhány órai távolságra állt Kolozsvártól.

A város védelme lehetetlennek látszott. Csak néhány honvédszázadnak volt fegyvere; a rendes katonaság többnyire oláhokból állt és annyira megbízhatatlan volt, hogy Vay rendelkezésére kerültek egy körülvárt helyiségben mert attól féltek, ha a várost kiürítik a magyar csapatok és Urbán még nem érkezett meg a városba, a megbízhatatlan zászlóalj a lakosságra löni fog.

Az öreg báróné szobájában ült, midőn fia, az ezredes, belépett s így szólt:

— Anyám, mi kiürítjük a várost; a honvédek és Vay indulófélben vannak.

— Te, fiam, ugy-e, bucsuzni jöttél; menj, Isten vezessen; harcolj vitézül a hazáért.

— Anyám — felelt az ezredes — én maradok; a zászlóaljhoz csatlakozom, mely a zárt helyiségben van konszignálva; ennek élén fogadom Urbánt, mikor a városba érkezik. A magyarok úgy reménytelen; én császári királyi alezreles vagyok és nincs kedvem magamat Kossuthért feláldozni.

— Éljen Zola!

— Éljen a revízió!

Néhány embert letartóztattak.

Páris, október 2.

Vaughant, az „Aurore” igazgatóját és Morhardt, a „Temps” szerkesztőjét szintén letartóztatták, amikor be akartak hatolni a Wagram-terembe. A rendőrség összeütközött egy néptömeggel, amely a rendőri kordont át akarta törni. Több embert letartóztattak, közöttük Paulin-Mery képviselőt. Mindenféle, a Dreyfus-ügy revíziójára vonatkozó kiáltások hangzottak, egyebek közt ez is:

— Le a zsidókkal!

Mikor Derouléde, aki kevéssel rá számos hívével megjelent a Wagram előtt és annak rácsos kapuját zárva találta, a Place de Ternes-re vonult barátaival, akik a hadsereget éltették. Két óra felé a rendőrség a tüntetőket és a nézőket kiszorította az Avenue Wagram-ból.

Páris, október 2.

Amint Derouléde értesült Pressensé, Vaughan és Morhardt letartóztatásáról, a rendőrszobába ment, hogy szabadonbocsátatásukat kérje. Pressensé azonban visszautasította közbenjárását. Midőn Derouléde az őrszobát elhagyta, „Éljen a hadsereg! kiáltásokkal” fogadták. Pressensé, Vaughan, Morhardt és Paulin-Mery délután három órakor visszanyerték szabadságukat. A rendőrség folytatta a Wagram-terem bejáratai előtt csoportosuló tüntetők szétoszlátását. Az Avenue Wagramon egy kis incidens történt. Két ember, amint két katonát láttak arra menni, „Le a hadsereggel!” kiáltásba tört ki. A katonák megöklözték a tüntetőket, mire a tömeg részint a katonák mellett, részint ellenük foglalt állást. Egy kis dulakodás keletkezett, amelyben három embert letartóztattak.

Páris, október 2.

Négy óra tájban ismét összeverődött egy tüntető csoport a Wagram-terem előtt, amelyet teljesen kifirítettek. Onnan a tömeg a Place de l'Opera felé a Cerele militaire-hez akart vonulni, de a rendőrség szétoszlatta.

A Picquart brtegségéről elterjedt hír teljesen alaptalan. Picquart tegnap levelet írt

barátainak, amelyben azt mondja, hogy teljesen jól érzi magát.

Páris, október 2.

Jaurés tegnap este előadást tartott a szociálistákról és a Dreyfus-ügyről, amelyet mintegy 6000 ember hallgatott meg. Jaurés tiltakozott az ellen, hogy Picquart-t szigorú fogságban tartják és azt mondta, hogy a szociálisták, akik minden elnyomótnak védelmére kelnek, ez okból Dreyfusnak is pártját fogják.

— Életre-halálra folyik a harc — mondta azután — a proletariátus és a bourgeoisie között. Küzdjünk a proletariátusért! A külföld azzal az érdeklődéssel, amelyet ez iránt az ügy iránt tanusít, nagy szolgálatot tett nekünk, amikor a vezérkar tehetetlenségét leplezte. A külföldi szociálisták velünk tartanak.

Végül a szónok a szabadság nevében tiltakozott a haditörvényszék titkos tárgyalásai ellen. A gyűlés határozatilag kimondta, hogy a proletariátusnak sikra kell szállnia azért, hogy a katonai intézmények Franciaországban a köztársasági demokrácia elveivel összhangba hozassanak és hogy a militarizmusnak szóban forgó bűne teljesen tisztázódjék.

Jaurés beszéde után több újság szerkesztősége előtt tüntetések voltak Dreyfus mellett. Az egyik tüntetés alatt egy ember elcsúszott revolverét, de senkit sem talált. A tetsést elfogták. Az illető belga alattvaló, Ixellesben született, 19 éves és Van Benne Józsefnek hívják. A revolveren kívül élesre fent tört találtak nála, amely hasonlít Luccheni fegyveréhez. Van Benne azt mondta, hogy csak meg akarta próbálni a revolverét. Azt vallotta továbbá, hogy foglalkozás nélküli péksegéd. Azt hiszik, hogy Van Benne anarchista. A vizsgálatot megindították. Letartóztatták három diákot is, akik izgatták és szidalmazták a rendőrséget.

## TÁVIRATOK.

Kréta pacifikálása.

Konstantinápoly, október 2. Az angol, francia és olasz nagykövetek már megkapták kormányaik hozzájárulását a portához intézendő jegyzék szövegehez és átadásához, ellenben az orosz nagykövet még nem kapta meg kormányának beleegyezését. A jegyzék visszapillantást vet a krétai eseményekre és azt mondja, hogy a Krétában szükségessé vált új közigazgatás életbeültetése a török katonaság visszahívása nélkül lehetetlen. A négy nagyhatalom kéri tehát a szultánt, hogy ez iránt intéz-

megragadta a feszületet, az egyik kozák szájaához csapta és oláhul így kiáltott:

— Csókold meg a megváltódat!

A kozákok rémülten elejtették a zászát és elrohantak.

Baldácsynéhoz hasonló honvédanyákat találunk a magyar nép alsóbb osztályaiban is.

— Hogyan lettél honvéd? — kérdeztem egyszer egy honvédkaplártól — hiszen te még úgyszólván gyermek vagy.

Kérdésekre a gyermekhonvéd így felelt:

— Egy öreg anyám van, akinek vacsora után felszoktam olvasni azokat a nyomtatott lapokat, melyeket Kossuth küld a magyar népnek. Egy este azt olvastam, hogy Kossuth a hazá szerencsétlenségét panaszolja, felszólítja a népet, hogy ragadjon fegyvert és védelmezze meg a hazát; aztán szörnyű átkot mond mind azokra, kik ezt nem teszik. A felhívás olyan szép volt és úgy megindított bennünket, hogy keservesen sirtunk: anyám is, én is. Végre anyám így szólt:

— Fiam, neked honvédnek kell lenned; a haza hi, menj — én imádkozni fogok érte és az Isten talán megengedi, hogy viszontlássalak. De ha a csatában elesél, vigasztalni fog utolsó napjaimban az a gondolat, hogy mind a ketten teljesítettük kötelességünket a haza iránt. Én a hazának legdrágább kincsemét adtam, fiamat; te pedig neki adtad életedet.

A fiu szemében egy könny csillogott és ajkain egy mosoly vonult el, mely annak az önértetnek volt kifejezője, hogy ilyen hősanának a fia.

Fiabb orf. Bethlen Miklós.

Az öreg báróné majd hogy kővé nem vált erre a kijelentésre, mikor újra magához tért, fiának ezt mondta:

— Maradj, de tudd meg, ha itt maradsz, megátkozlak. Ászégyent, hogy fiam hazaáruló lett, tul nem élem. Maradj s élj, ha tudsz, boldogul az anyai átok sulya alatt. Én nem távozhatom innen, mert öreg vagyok és beteg. Néhány óra múlva viszontlátlatsz — ha l v a. Menj, hazaáruló és anyád gyilkosa!

E szavak annyira meghatották az ezredest, hogy a honvédekkel együtt ő is elhagyta a várost. Pestre ment s ott quietált, mint polgárember Pesten maradt, mikor Windischgrätz Pestet elfoglalta.

Ennek daczára az osztrákok várfogságra ítelték s a báró mint fogoly halt is meg.

Az öreg báróné egy félreös oláh faluban lakott egy kis udvarházban az alatt, hogy az oroszok Erdélybe betörték. A falu, mely annyira távol volt a nagyvilágtól, hogy az egész idő alatt semmiféle tribunt vagy katonát sem látott, tisztelte a bárónét, mint jöttevőjét, ki a betegeket gyógyította s a parasztokat jótanáccsal és élelemmel támogatta.

Egy szép nap két kozák tévedt a faluba; amint meglátták a báróné udvarházát, berontottak, rabolni keztek.

Egy nagy zsák volt náluk, melybe bele dobták mindazt, amit raboltak.

Az öreg báróné az éjjeli asztal előtt állt és elfedte testével az ott levő feszületet. Mikor a kozákok a bárónéhoz közeledtek, ez

zedjék, viszont megígérik, hogy a szultán szuverénitását megóvják és kezességet vállalnak a szigeten lakó muzulmánok biztonságáért és érdekeik megóvásáért. Ha azonban a szultán a katonaság visszahívását el nem rendelné, a hatalmak kénytelenek lesznek döntő rendszabályokhoz nyulni, amely esetben a szultán szuverénitását nem vehetnék figyelembe és Kréta igazgatását a keresztény többségnek megfelelő módon kellene rendezni.

Kána, október 2. A nemzetközi katoai bíróság tagjai tegnap este Kandiába utaztak, hogy a krétai és külföldi polgárok ellen elkövetett erőszakosságok ügyében megindítsák a fenyegető vizsgálatot. Azokat az embereket, akiket angolok ellen intézett támadásokkal vádolnak, az angol bíróság fogja felelősségre vonni.

London, október 2. A Reuter-ügynökségnek azt jelentik Rómából, hogy a krétai török csapatok eltávolítására való intézkedések dolgában még nem hoztak határozatot. Egyelőre csak felsorolták a számbaveendő eseteket. Olaszország és Franciaország állítólag kijelentette, hogy mindehhez hozzájárul. Végül abban egyeztek meg, hogy az összes török csapatok visszahívását fogják követelni. Midőn Anglia azt kívánta, hogy a felszólítás sikertelensége esetén tüzeljenek a török csapatokra, Oroszország ez ellen felszólt. Az eszmecsere még egyre tart.

#### Cervera.

Madrid, október 2. Cervera tengermagyot a legfelsőbb haditörvényszék kihallgatta. A kormány kijelenti, hogy a karlisták üzemleitől mit sem kell tartani.

#### Az anarchisták ellen.

Bukarest, október 2. A genfi anarchista-mérenylet hírének hatása alatt a rendőrség nyomozást indított meg az eselleg ott tartózkodó anarchisták kipuhatolására. Mintegy tizenöt egyént tartóztattak le, akiknél aztán házkutatást tartottak. De kitűnt, hogy a letartóztatott egyének ártatlan szociálisták, kik kaptak ugyan külföldről lázító iratokat, amelyeket azonban legnagyobb részben még sem értettek. A Károly király ellen állítólag tervezett merénylet hírére itt kétkedéssel fogadták.

Róma október 2. A kormány az összes európai államokhoz jegyzéket intézett, amelyben őket az anarchisták ellen alkalmazandó rendszabályok megvitatása céljából értekezletre hívja meg. Az értekezlet helyét nem jelöli meg, de úgy vélik, hogy Rómában lesz a tanácskozás.

## HIREK.

### Az olvasókhöz.

Az „Országos Hírlap” rövid pályája egy új stádiumához, ez év utolsó évnegyedéhez jutva, önértékesen tekinthet vissza múltjára, melyben megfelelt mindannak, amit programjában ígért, hogy a szabadelvűségnek, a magyar értelemben vett szabadelvűségnek lesz közlönye, megmondván az igazat fölfele és lefelé, de tisztességes hangon. Hogy nem nyul senkinek a privát dolgaihoz, de szembeszáll a leghatalmasabbakkal is ott, ahol a közérdekről van szó. Olvasóink a tanuk arra, hogy ezt az ígértünket betartottuk. S hogy ezt megértette és méltányolta is a közönség, mutatja az, hogy fiatal lapunk, ami szinte példátlan a journalisztika történetében, már az első évben felküzdötte magát a legelterjedtebb hazai lapok közé.

A lapnak ez a lelkes felkarolása buzdít arra, hogy még erényetlenebb buzgalommal folytassuk az „Országos Hírlap”-ot s nem lankadva és el nem kedvelenedve a politikai küzdelmekben, képviselői legyünk annak az egyedül okos irányzatnak, mely a komoly, okos és becsületes bírálatban találja a hírlapírás köte-

lességét, a magyar nemzet érdekét pedig abban, hogy kockáztatott ugrások helyett minden alkalmas pillanatban előre lépjen a nemzet, ha csak féllépéssel is, de mindig előre.

Nem vagyunk barátjai a nagy szavaknak, öblös ígéreteknek és a virágos frázisoknak. Az igazság egyszerű ruhában jár és szűkszavú. De egyet ígérhetünk, hogy az „Országos Hírlap” nem fuzionál senkivel, mint azt híresztelni próbálták, nem vacillál se erre, se arra, nem befolyásolja se párttekinetet, se a népszerű álláspontok pillanatnyi varázsa, meggyőzően a maga útján, azon az uton, melyen a magyar nemzeti állam teljes kiépítéséhez kell a köveket összehordani.

Az „Országos Hírlap” egyszersmind a család lapja kívánván lenni, nagy figyelmet fordít arra, hogy a család minden tagja, az is, amelyik a politikával nem törődik, megtalálja ami érdekli. Tárczáit a legjobb írók írják, hírvivata friss, táviratai a világ eseményekről gyorsan értesítik a közönséget, levelezőket tart Európa majd minden jelentékeny városában s összeköttetésben áll a hírszolgálat összes, folyton tökéletesedő forrásaival. Gazdasági rovata pedig annyira gondos, hogy az első helyet vivta ki magának és a gazdaközönség előtt valósággal nélkülözhetetlen.

Regényeit akképen válogatja a világ irodalom remekeiből, hogy azok az abszolút irodalmi becs mellett a kisasszonyok olvasmányai is lehessenek s amellet érdekfeszültségben tartják a legfinnyásabb irodalmi nyenczet is. Mikszáth Kálmán, kinek „Uj Zrinyász” című regénye nagy szenzációt keltett az egész országban s melyet a külföldiek is fordítanak, új, de még annál is érdekfeszítőbb művet ir lapunknak, melynek közlését rövid idő múlva megkezdjük.

Oktober elsejével új előfizetés nyílik lapunkra:

#### Előfizetési árak:

Egy évre . . . . .	14 frt — kr.
Félévre . . . . .	7 frt — kr.
Negyedévre . . . . .	3 frt 50 kr.
Egy óra . . . . .	1 frt 20 kr.

Egyben tudatjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi újdonság készül, a

#### KATÁNGHY-NAPTÁR,

melyet nagyságos Katángy Menyhért országgyűlési képviselő ur, a Naplóbírálió bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségének részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hírlap” megszerezte a teljes hazafitól a naptárt kizárólag előfizetői részére s mindazoknak, kik a jövő évnegyedben előfizetői maradnak, bérmentve ajándékolja küldi karácsony hetében.

#### A kiadóhivatal.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 30-án lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— A király Bécsben. Tudósítónk mondta ma este telefonon, hogy ő felsége a király ma este Wallseéből Bécsbe érkezett. Még e héten Magyarországra utazik.

— A magyar történelmi párti kiállítás. A kereskedelmiügyi magyar királyi miniszter, mint a hivatalos lap mai száma publikálja, az 1900-dik évi párisi nemzetközi kiállítás magyar történelmi kiállításának rendezésére szervezett történelmi bizottság tagjává Eszterházy Miklós herceg császári és királyi káoszát kinevezte.

— Az utolsó kinevezés. A hivatalos közlöny ma reggel a lap élén kegyeletes királyi kinevezéseket közöl. Ő felsége Erzsébet királyné egy héttel a halála előtt tizennyolcz palotahölgy kinevezési okiratát írta alá s ezek a kinevezések a halál után is érvényben maradnak. A hivatalos lap közlése ez:

Néhai Erzsébet császárné és királyné, még folyó évi szeptember hó 3-án kelt legfelső elhatározásával, a következő hölgyeket méltóztatott palotahölgyeivé legkegyelmesebben kinevezni:

herceg Auersperg Engelbertné született Hohenlohe-Langenburg Gabriella hercegnőt;  
herceg Schwarzenberg Károlyné született Hoyos Ida grófnőt;  
herceg Windischgrätz Hugóné született Auersperg Krisztína hercegnőt;  
herceg Lubomirsky Andrásné született Husarzewska Eleonóra grófnőt;  
erdődi gróf Pálffy Edéné született Walterskirchen Mária bárónőt;  
bárá Ludwigstorff Antalné született Schönborn-Buchheim Anna grófnőt;  
gróf Lunckoronsky Károlyné született Lichnowsky Margit grófnőt;  
nagy-apponyi gróf Apponyi Sándorné született Eszterházy Alexandrine grófnőt;  
zicsi és vásonykeői gróf Zichy Jánosné született Redern Mária grófnőt;  
mező-szegedi Szegedy Györgyné született Gerliczy Mária bárónőt;  
gróf Kálnoky Hugóné született Herberstein Mária grófnőt;  
gróf Brandis Ottóné született Schönborn-Wiesentheid Athenais grófnőt;  
gróf Lützow Henrikné született de Tuyl Eleonóra bárónőt;  
gróf Potoeczki Andrásné született Tyszkiewicz Krisztina grófnőt;  
gróf Mensdorff-Pouilly Alfonzné született Paar Ida grófnőt;  
gróf Almássy Dénezné született nagykirályi Károlyi Gabriella grófnőt;  
csömöri gróf Zay Miklósné született nagykirályi Károlyi Margit grófnőt;  
gróf Erdődy Gyulané született Széchenyi Emilia grófnőt.

— A német császár nővére Répczelakor. A vasmezei Répczelakról jelenti tudósítónk távirata: Sarolta, szász-meiningeni nagyhercegnő, Vilmos császár nővére, férjével a Bernhard örökös nagyherceggel ma délután negyedfél órakor a győr-sopron-ebenfurti vasút különvonatán Répczelakra érkezett szentmártoni Radó Kálmán valóságos belső titkos tanácsos kastélyába. A répczelaki fényesen díszített pályaudvaron Radó Kálmán, Reiszig Ede főispán és a Radó-család tagjai fogadták a fejedelmi vendégeket. Az indóházról a park kapujáig huzódó utat porosz, szász és magyar színű lobogódísz tette ünnepélyessé. A park kapujánál „Isten hozott” felírással ellátott diadalkapu volt felállítva. A vendégek hétfőn délelőtt Szombathelyre utaznak a szép lovasági laktanya megtekintésére és este ismét visszatérnek Répczelakra, ahol Radó Kálmán pompás kastélyában fejedelmi pompával látja el magas vendégeit.

— A király szobra. Sopronban a király kétszeres életnagyságu szobrát, mely az új honvédfőreáliskola homlokzatát ékesíti, 4-én, ő felsége nevenapján leplezik le. Az ünnepély, amelyen a honvédelmi miniszter Bolla Kálmán, altábornagy, a negyedik honvédhadosztály parancsnoka képviseli, az országos gyászra való tekintettel szűkebb körben fog lefolyni.

— Schedius Lajos temetése. Schedius Lajost, a kuria elhunyt kitűnő bíráját, ma temették nagy részvét mellett. Az elhaltak lesújtott nővérén és rokonságán kívül nagy gyászoló közönség jött össze a kerepesi temető halottasházánál, hol a temetési szertartás végbement. A gyülekezésben voltak: Szilágyi Dezső képviselőházi elnök, Fabiny Teofil, a kuria és a tábla bírái csaknem teljes számmal, Szabó Miklós kuriai elnök, Czorda Bódog másod-elnök és Sárkány József táblai alelnök vezetése alatt, Emmer Kornél országgyűlési képviselő.

viselő, az igazságügyminiszteriumból Iming és Székely Ferencz beosztott kuriai bírák és Gyulai miniszteri tanácsos, továbbá Zsitvay Leó törvényszéki elnök, a főügyészség részéről Katona Béla főügyész helyettes, a pestvidéki ügyészség képviselőjében Geguss Gusztáv királyi ügyész és még igen sokan. A megható gyászbeszéd után, melyet Horváth Sándor ágostai evangélikus lelkész mondott, a koszorúkkal elhalmozott koporsót négyfogatu gyászkocsira tették. Aztán megindult a menet s az elhunyt porhüvelyét lebecsátották a családi sírholtba.

— **A király nevenapja.** Október negyedikén kedden, délelőtt tíz órakor a király nevenapja alkalmából a budavári Mátyás-templomban fényes istentisztelet lesz, amelyet Vaszary Kolos hiborosersek, hercegprímás végez. A belvárosi főplébániatemplomban is délelőtt tíz órakor lesz az ünnepi nagy mise, Kirner Károly apátplébános mondja.

— **A Nemzeti Kaszinó felirata.** A Nemzeti Kaszinó tegnap küldte el a miniszterelnökség útján azt a részvételfeliratot, amelyet a királyné elhunyt alkalmából ő felségéhez intézett. A művészi kivitelű felirat a kaszinó ezüst monogrammjával ellátott fekete habos selyem táblába van kötve s ez feltehetően bársonyokba helyezve. A felirat szövege a következő:

„Császári és apostoli királyi felség!  
Legkegyelmesebb Uruak!

Azon megrendülő csapás, mely feledhetetlen királynénk hirtelen halálával felségedet és a legmagasabb uralkodóházat érte, súlyos gyászba borította az egész nemzetet s abban a nemzettel mindig együttérző budapesti Nemzeti Kaszinót is.

A tör, mely a legnemesebb királyné és a legszenfőbb asszony szívét átjárta, mely sebet ejtett mindnyájunk szívére, kik a vértanu királynőben nemzetünk mindenkor nagylelkű pártfogóját és nemzeti életünk utain vezérsíllagát csodáltuk és bálványoztuk.

De a legnagyobb veszteség mégis felségedé, kinek oldala mellől a kegyetlen végzet a szerető hitvest, örömben és búban hívő osztagostársat ragadta el.

A főváros a gyász városa, egész Magyarország a gyász országa volt e napokban és az marad még sokáig; de bár a gyásznak elképzeltetlen mennyisége lepte is el ország-szeretők a paloták és kunyhók falait, még sem közelíthette meg azt a gyászt, mely szíveinket keserű fájdalommal és mérhetlen búval töltötte el.

Bármily fájdalom dúlja is szíveinket, a kétségbeesés bármily keserű könyeket sajtol is szemünkből, a sors változhatatlan végzésében meg kell nyugodnunk, s míg szívünk sajog a fájdalomtól, szemünk bizalommal emelkedik az ég felé, hol minden vigasztalás lakik s buzgó imában fordul a mindenek alkotójához: Adjon az ég felséged megtört szívére gyógyító balzsamot, mérhetlen fájdalma elviseléséhez merítsen erőt népe millióinak rajongó szeretetéből, kik nemcsak az öröm napjaiban állják körül fényes trónjának számolyát, de mindenkor részt kérnek maguknak felséged gyászából is.

Midőn változhatatlan alattvalói hűségünk és rajongó szeretetünk folyó legmélyebb fájdalomunk és részvétünk emez adóját felséged legmagasabb trónjának számolyához leteszszük, a legmélyebb, alattvalói hódolattal öröklünk, Császári és Apostoli Királyi Felsőgednek Budapesten, a Nemzeti Kaszinó választmányának 1898. évi szeptember hó 18-án tartott rendkívüli üléséből

legalázatosabb szolgálói:

**Illk Mihály,** titkár. **Gróf Eszterházy Mihály,** elnök igazgató.

— **A német császár Jeruzsálemben.** Vilmos császár végleges programja — egy berlini lap jelentése szerint — a következő: A császár, a császárné és udvarhölgyei, az udvari hivatalnokok, a katonai és udvari kíséret körülbelül száztáru társaság lesz. Ezenkívül több pap is megy a társasággal. Ezenkívül több pap is megy a társasággal, hogy részt vegyenek a templomfölszentelési szertartáson. Európai területen az utazási maradványt rendezik az utazást; mikor a társaság keletre ér, a Cook-féle utazási vállalat veszi át a vezetést.

Az illusztris társaságot Konstantinápolyon át vezetni tija, ahol nagyban készülnek már a fogadásra. Konstantinápolyból a Márványtengeren, Dardanellákon és Ágei tengeren áthajózzák Kis-Ázsiát. A levantei tengeren végigutaznak a palesztinai partok mentén Beirut, Sidon és Tyrus mellett Haifaig. Haifában október 26-án köt ki az utazótársaság, amelynek további vezetését itt fogja átvenni az említett utazási vállalat. Az első állomástól szárazföldön folytatják útjukat Jaffába, ahonnan még Jeruzsálembé mennek. Október 29-én érkeznek meg a szent városba, ahonnan visszatérőben bejárják a bibliai ország északi részét, utba ejtve Nazaretet, Tiberiást és Capernaumot, három, minden időkre szent és emlékeztető várost. Capernaumból visszautaznak Haifába, onnan pedig hajón Beirutba, ahol partra szállnak. Mint a beirutit „Hadikat el Achbar” című lap jelenti, a felséges utazók november 10-én érkeznek oda kíséretükkel, s az eddigi megállapodás szerint két napot töltenek ott. A Cook-féle társaság huszezer frankot küldött a beirutit hoteliernek, akitől az utazók megszállnak, hogy hozza rendbe és díszítse föl a szállóját. Az utazási vállalat száznyolcvan sátrót és százötven lovat is vásárolt már; ezekre az ország belső részein való vándorlásokon lesz szükség. Szerződöttettek 60 férfi és nőszolgát és 12 tolmácsot is. Az utazók november 12-én hagyják el Beirutot és öt kocsiból s egy mozdonyból álló különvonaton Damascusba utaznak. November 15-én ismét Beirutban lesznek, akkor azonban a „Hohenzollern” hajón fognak lakni, 16-án pedig elhajóznak Egyiptomba. A Damascusban megjelenő arab nyelvű „Dimsok” értesülései szerint az ott töltendő éjszakát a városon kívül fölállítandó sátrakban alusszák át az utazók. A város megtekintése előtt az országos és városi hatóságok küldötteit fogadja a császár, ezután az apostolok történetéből ismert széles utcát is megnézik, mely még ma is egészen a régi képet mutatja. Velenczéből, ahol odafelé kikötnek, azt jelenti, hogy a Kielből október 28-án elinduló „Hohenzollern” yacht és „Hela” kíséretű kereszteshajó november másodikán vagy harmadikán érkeznek oda s a Bacino di San-Marcon kötnek ki. A megérkezés napján a császár yachtja a Lagunán, közvetlen a királyi palota előtt vet horgonyt. November 30-án harmincz vérteskatonája jön Rómából Velenczébe, hogy a császár mellett díszszolgálatot teljesítsenek a palotában. Umberto király rövid idővel a császár hajójának befutása előtt érkezik meg felséges vendégének fogadására. Erzsébet királyné halálára való tekintettel sem udvari ebédek, sem nagy fogadások nem lesznek. Arra az időre, míg a császári pár és társasága Velenczében időzik, a velencei helyőrséget a bolognai, mantuai és veronai csapatokkal fogják megerősíteni.

— **A mensa academica-egyesület** ma tartotta közgyűlését Grészler Jenő elnöklése alatt. Az évi jelentés szerint a mostani alaptól 88.000 forint s a kamatokból tizenegyen kapnak ingyenebédet és vacsorát, harminczhárom ingyenebédet és hetvenketten félebedet. Ezenkívül Eizser és Mozesko budapesti kocsmárosok négy-négy egyetemi hallgatónak adnak ebédet teljesen díjtalanul. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette és Wlassics Gyula válaszlás- és közoktatásügyi minisztert az egyesület dísztagjává választotta.

— **Magyar Lapkiadók Országos Szövetsége.** Zilahy Simon elnöklése alatt ma tartotta a „Magyar Lapkiadók Országos Szövetsége” alakuló ülését. A nemrég tartott lapkiadó-kongresszus határozata alapján alakult ez az állandó jellegű szövetség. Az ülésen nagy számban megjelent tagok örömmel vették tudomásul Lukács László pénzügyminiszter ígéretét, melyben támogatását ígerte meg. A hírlap-hirdetési bélyeg eltörlésére irányuló határozat beadványával Garovitz Ede miniszteri osztálytanácsos foglalkozik. A szövetség tisztikarát is megválasztották. Elnök lett: Zilahy Simon, alelnökök: Bródy József (Budapest) és Szávay Gyula (Győr), titkár: Rábel László (Sopron), jegyző: Lenkei Zsigmond (Budapest), pénztáros: Dubszky Farkas (Budapest) és ellenőr Wolfner József (Budapest).

— **A dán királyné halála.** Kopenhágából táviratozzák: Hír szerint Lujza királynét saját kívánságára nagyobb gyászpompá nélkül fogják eltemetni a roeskildei domban. A királyné holttestét Gjentostéből Kopenhága elkerülésével szállítják Roeskildebe. Svéd- és Norvég-ország királyja jelen lesz a temetésen.

— **Mátészalka halottja.** Mátészalkai tudósítónk írja: Berger Benjámín nagybirtokos, aki a zsidó hitközségnek sok éven át volt elnöke, tegnapelőtt nyolczvanhat éves korában meghalt. Az elhunyt igen sokat küzdött községében a magyarosításért és a szegényeknek is nagy pártfogója volt. Nagyszámu rokonság gyászolja. Temetésén az egész környék intelligenciája jelen volt.

— **Hegyi páter installációja.** Csongrádról táviratozza tudósítónk, hogy Hegyi Antal plébánost, kinek vezekléséről lapunk mai számában adtunk hírt, ma már újra be is iktatták plébániájába. Agocs János félegyházi apátfővegezte az installálás ceremóniáit, átadva Hegyi Antalnak a templom kulcsait. A visszahelyezett plébános hívei valóságos örömmámorban usznak. A katonaság, melyet a Hegyi által a múlt héten rendezett zavargásokhoz vezényeltek ki, még Csongrádon van, de már holnap visszatér állomáshelyére, Szegedre. A visszahelyezett plébános tiszteletére hívei ma este fáklyászenét akartak rendezni, de időközben elállottak szándékuktól. Hegyi Antal különben kijelentette, hogy ellenségeivel kibékül és elfelejti mindazokat a kellemetlenségeket, melyet neki okoztak. Azokról a kellemetlenségekről, amelyeket ő okozott másoknak, egyelőre nem szólt Hegyi Antal.

— **Oroszlánok egy szerkesztőségben.** Rilka vendége volt a napokban a „Münchner Neueste Nachrichten” szerkesztőségének. Egy nemes keleti testvérpár tette látogatását, melynek hölcsője ott ringott a homokos Saharán. Délelőtt, az ismerkedő látogatások idején jöttek, írja a nevezett lap. A két fiatal oroszlán J. Berg menageriás kíséretében tette látogatását. Az állatok csak hamar megszokták a helyet s miután teljesen szabadon voltak, hejárták az összes szobákat. Vigan ugráltak át a székeket, asztalokat és felborogatták a szerkesztőségi papirkosarakat. Határozottan szivesebben közeledtek hölgyekhez, mint urakhoz. Különösen az egyik élénk ellenszenvet mutatott a világos nadrágok iránt. Ellenszenvének azzal igyekezett kifejezést adni, hogy feléjük kapdosott hófehér fogaival. Csakhamar azonban benső barátságot kötöttek a jelenlevőkkel és fesztelenül játszadoztak egymással, mint két macskakölyök. Gazdájuk parancsára hirtelen félbenhagyták mulatóságukat és indulásra készültek, bucsuzásul a jelenlevők felé nyújtogatva éleskőrmű hatalmas mancsaikat, melyeket azonban elfogadni senki sem mert.

— **Szibériai kép.** Borzalmas esetről ad hírt a „Szibirszy Vjesznik” Zserdovka faluból, a jakutszki kormányzóságból. Egy csapat száműzöttet kísért nagy katonai segítséggel az alexandrovszki fogházból Poserba kapitány. Mikor a szomorú menet Zserdovkába ért, a kiéhezett és szomjas emberek nekiesetek a falubeli kofáknak, akik enni- és innivalóikat kínálgatták nekik. Poserba rájukparancsolt, hogy rögtön menjenek a fogházudvarba s mikor látta, hogy néhányan ellenkeznek, elkergette a kofákat. A foglyok nagyrésze bement az udvarba, a renitensek azonban vonakodtak, sőt egyikük oda is ugrott a tiszthez és csúnyául összezsúrdta. Poserba megparancsolta katonáinak, hogy a lázongót különítsék el a többi foglytól. A katonák megragadták a legényt, aki azonban még akkor sem hallgatott el.

— **Lelővettek, ha be nem fogod a szád!** kiáltotta a tiszt.

— **Valamennyiünket nem lövethetsz agyon!** Felelt a fogoly és feleletét kemény káromkodással toldotta meg. Erre a kapitány megparancsolta, hogy löjje le.

— **Lőjjetek!** ordította a fogoly kétségbeesve. De én nem mozdulok el innét!

— **Menjetek el mellőle, szól a tiszt a többi foglyoknak.**

Alig hogy félreugrottak, kilencz lövés hang-

zott el s a halálaitól élettelenül terült végig a hóban. De nemcsak ezt az egyet érték a golyók, hanem egy másikat is, akinek az uton elfagyott a lába és nem tudott jókor félreugrani. A vértől meg-részedett tiszt erre újabb lövést parancsolt s egy harmadik fogoly is összeesett. A három meglőtt ember közül csak kettő halt meg rögtön. A másik kettőt vissza akarták vinni Alexandrovszkba, a kórházba, de ezek már utközben meghaltak. A zserdovkai posta őrök, aki szemtanúja volt ennek a rettenetes jelenetnek, nagy kerülő uton juttathatta csak a hirt az említett újsághoz. Poserbaról újabban az a hír jött, hogy utközben megőrült. Meg-lehet, hogy már a vérengzés elkövetésekor is örült volt.

— **Mikor a rab hazajön.** Még szomorubb az a sorstragedia, amelyet mezőberényi tudósítónk ír meg nekünk, mint az, amelyet Csepregény delgozott fel a „Sárga csikó”-ban az öreg Csorba Marcziról, aki tizenöt évi raboskodása alatt folyton az ott-hont áhítja és aztán nagy boldogtalanságra ér haza. Harmati János a gyulai törvényszék börtö-nében raboskodott, alig várva a szabadulás órá-ját. Sokszor tévedt haza gondolata és képzelete előtt megjelent a hitese, amint siratja. A felesé-gének pedig volt is eszébe. Míg a férje a várme-gyeház börtönében ült, egy szép legény vallomá-sát hallgatta meg és a hitvesi fogadalmáról meg-feledkezett menyecske nagy szerelemre gyuladt iránta. Vigan is élték világukat, csak akkor kesere-dett el az asszony, midőn már letelőben volt a férjére mért büntetés. Minél inkább következett a viszontlátás pillanata, annál jobban mardosta a lelkiismerete. Ez és a szerelme aztán halálba ker-gette. Gyufaoldatot ivott és mire észrevették, ki-azenedett.

— **Kornai szabadlábbon.** Kornai Istvánt, aki az uralkodó család megsértésével van vádolva, ma délben hallgatta ki először Puscáriu Gyula dr. vizsgálóbíró. A rövid kihallgatás azzal végződött, hogy utána a bírő Kornait szabadlábra helyezte. A királyi ügyészség már legközelebb indítványt tesz ebben az ügyben s ennek alapján fog dönteni a törvényszék a pör további sorsa felől. Lehet, hogy rosszakaratu följelentés az egész.

— **Ritka vadászszákmány.** Érdekes vadász-szákmányt küldöttek a napokban az országos muzeum- és könyvtárbizottság józsef-körtüi állat-preparatoriumába. Egy majd két méter hosszú órvös medve ez, ami Magyarországon már alig-alig fordul elő. A hatalmas állat nyakát széles fehér sáv futja körül, valami óriási fehér gallér. Az ér-dekes ritkaságot a görgényi havasokban lőttek, ahol boldogult Rudolf trónörökösünk ejtett el egy-két ilyen ritka példányt. A medvét Katona Mihály állatkitömő, az országos muzeum- és könyvtárbi-zottság preparatora kitömi és preparálja s azután valamelyik muzeumnak ajándékozzák.

— **Munkágyűlések.** Ma négy munkágyűlést tartottak a fővárosban. A szobafestők volt a leg-zajosabb, amelyet a rendőrség fel is oszlatott. A gyűlésen mintegy 500 munkás vett részt. Farkas Lajos volt az első szónok, aki beszédében a kor-mány ellen heves támadást intézett. A kiküldött rendőrtisztviselő többiben közbeszólt és mintán az elnök Farkastól a szót megvonni nem akarta a gyűlést óriási zaj közepett feloszlatta. — A többi gyűlésen a munkásvédő törvény ügyét tárgyalták.

— **Elpusztult község.** Mint eperjesi tudósi-tónk táviratozza, Nagyladna sárosmegyei község teljesen a lángok martaléka lett. Egy gyermek gon-datlan játékaiból keletkezett a tűz, mely a virágzó községet elhamvasztotta. Csak óriási erőfeszítéssel sikerült a nagy szélben a templomot, paplakot, iskolát és egy-két házat a lángoktól megmenteni. A tüzvész hajléktalanra tette az egész falut, leir-hatatlan nyomorba kergetve a lakosokat, mert semmi sem volt biztosíva.

— **A pénz után.** Adelsberg Vilmos építési rajzoló tegnap este ezerkétszáz forintot vitt egy kis csomagban Budára. Az Árpád-utca sarkán levő propeller-állomásnál, amint a járó-deszkára lépett, elejtette a csomagot s az beleesett a Dunába. Egész sereg hajós és halász szorgoskodott, hogy a pénzt valahogyan megkerítsék, de nem sikerült. A

csomag elmerült. Adelsberg könyezve távozott az állomásról. Néhány órával később az összekötő hidnál egy felöltőt fogtak ki a Dunából. Két levél volt a kabát zsebében, az egyik Schubert és Hikisch építőmestereknek szólott, akik a pénzt kézbesítés végett Adelsbergnek adták, másik levél pedig Adelsbergnek volt címezve. Ugy látszik a szegény ember annyira elkeseredett, hogy a Dunába ugrott az ezerkétszáz forint után.

— **Öngyilkosság.** Losonczy Bernátné huszonöt éves férjje asszony ma délután Hungária-uti laká-sán öngyilkossági szándékból ruháját petróleum-mal leöntötte és meggyújtotta. Mire férje észrevette, már teljesen összeégett. Haldokolva szállították be a mentők a Rókus-kórházba.

#### Napirend.

**Naptár:** Hétfő, október 3. — Római katho-likus: Kandid. — Protestáns: Kandid. — Görög-orosz: (szeptember 21.) Kodrát. — Zsidó: Tischri 17. — Nap két 5 óra 47 perczkor reggel: nyugszik: 5 óra 18 perczkor este. — Hold két: 6 óra 37 perczkor este, nyugszik 9 óra 52 perczkor reggel.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. A fővárosi magánépítési bizottságának ülése d. u. 5 órakor.

Nemzeti muzeum: képtár, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 6<sup>1/2</sup> óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek-jegy 30 krajczár.

### A félreértett orvosok.

Az orvosszövetség minapi ülésén tudva-levőleg Kétly Károly dr., a tudós professzor, hivatkozott az orvosok súlyos anyagi helyzete-re és orvos-strike-al fenyegetett. Ez a beszéd a sajtó egyrészében méltó megütközést keltett, sőt bizonyos orvosi körökben is rossz hangulatot csinált. A géne-be jutott orvostanár ma megmagyarázta minap mondott szavait, és, hozzáteljük, igen okosan és tapintatosan.

Az orvosszövetség ez újabb üléséről tudósításunk a következő:

Az Országos orvosszövetség ma délelőtt a „Royal”-szálló termében kongresszust tartott az alapszabályok módosítása érdekében. Igen sok fővárosi és vidéki tag jelent meg. Ott láttuk a többek közt Korányi dr., Fodor dr. és Högyes dr. professzorokat, Papp Samu dr., Rákosi Béla, Wein Manó dr., Temesváry Rezső dr., Adler Zsigmond dr. stb. fővárosi orvosokat.

Kétly tanár nyitotta meg az ülést körülbelül ezekkel a szavakkal:

Tárgyalás előtt röviden foglalokozom azokkal az ügyünkkel szemben érintő cikkekkel, melyek mulikori beszédem kapcsán jelentek meg a napi sajtóban. Ezeknek forrása abban rejlik, hogy a rajtunk kívül álló köröknek sejtelmük sincs arról az anyagi gondról, nélkülözésről, sokszor nyomorúságról, mely a farszító, éjjel-nappalt igénybe-vevő, gyakran életveszélylyel járó munka mellett némely orvosnak osztályrésze. Az orvosi rend erkölcsi és tudományos színvonalát az anyagi el-züllés fenyegeti, hisz az olyan orvostól, aki fárad-ságos munkájával magát és családját alig tudja fenntartani, nem lehet kívánni, hogy továbbtanu-lással önmagát képezze és a tudomány haladásá-val lépést tartson. Hivatkozik Wlassics miniszterre, aki a közoktatási költségvetés bizottsági tárgya-lásakor kijelentette, hogy fel kell emelni az orvosok és első sorban a községi és körorvosok dotá-czióját.

Ami a humanizmust illeti, az orvosoknak eszük ágában sincs az eddigi humanizmusnál ki-sebb mértékben gyakorolni azt, de csak ott, ahol meg van az ok és jog a humanizmus igénybe-vételére.

Beszédét így végzi:

„El nem hallgathatom, hogy a támadások némelyike fokozta bizalmamat ügyünk jövőjében. Bizonyára nem támadtak volna annyira egyesek ránk, ha nem látnák szövetségünk növekvő erejét. Csak kitartás, tisztelt kongresszus, utaink tiszták,

amelyek a megkezdett uton, a humanizmus rendje méltán várhat szintén humanizmust.

Reméljük, hogy a sajtó, mely mindig az igaz ügy védelmére hivatott, amely a maga munkáival javára is nagyszabású mozgalmat indított és tart fenn, hogy saját rendjének erkölcsi és anyagi ere-jét fokozza, tudomást fog venni törekvésünk helye-ségéről és a mi ügyünket nem támadni, hanem támogatni fogja.”

Most Vass dr. indítványára elhatározták, hogy a kongresszus a támadásokkal szemben az elnök-nek bizalmat szavaz és szolidaritást vállal mind-azokkal, amit az elnök a mult ülésben elmondott.

Ezután áttértek a napirendre, melynek egyet-len tárgya az alapszabályok módosítása volt. Jen-drassik Ernő dr. főtitkár referálta az új alapszabá-lyokat. Több szakaszról igen beható eszmecsere volt, de a javasolt változtatások túlnyomó részét egyhangulag elfogadták.

Az ülés után Kétly Károly professzor tiszte-letére közös ebéd volt.

### Midás királyok.

Nyolcz esztendővel ezelőtti történet, hogy egy William Rogers nevű yankee, aki megunt a be-csületes munkát és rendes életet, elhatározta, hogy kivándorol Californiába, az aranytermő országba. Keresett még három magasfajtaju embert, nem is kellett sokáig keresnie — azzal szerzett egy ormót-lan nagy kocsi, nyolcz öszvért, fegyvereket, szer-számokat és konzerveket s az expedíció elindult California felé.

Három hónapig bolyongott a kis társaság hegyen-völgyön, uttalan-utakon, míg végre egy ki-csiny erecskére bukkantak. Elcsigázva, megtörtén fogtak hozzá az arany kifejtéséhez s a zsákmányt zsákba rakva, folytatták utjukat más vidékek felé. A szerencse azonban nem kedvezett nekik. Ösz-vérek elhullottak és minden fölösleges holmit el kellett hányniok, hogy ne legyen nagyon nehéz a szekér, mert akkor már ők maguk húzták és tol-ták mindenbóva, hegyre föl és völgybe le. Ezen-kivül egészen kifogytak az élelmiszerekből is, s a sok aranyat gyűlölettel szemlélve, vágyakozva gon-doltak azokra az időkre, amikor nem vált még arannyá a kenyérük; amikor ha nem is volt zsák-számra aranyuk, de meg volt mindenük, ami kel-lett nekik. A megbánás azonban késő volt már. Vissza nem térhettek.

Ilyen állapotban érkeztek a kincskeresők ne-hány hónapi bolyongás után a Panama Riverhez, ahol mesés gazdagságu aranytelepet fedeztek föl. A kiaknázáshoz azonban nem volt erejük. A hi-hetetlenül fogyatékos táplálkozás — egy-egy ma-dár naponkint, sőt néha kétnaponkint — végképen elgyöngítette őket. Ásták, ásták az aranyat, erejük megfeszítésével. Tudták, hogy nem vihetik maguk-kal, mert gyöngék hozzá, de az arany démona nem hagyta őket pihenni s amig bírták az el-fonnyadt kezek, zuzták a köveket és szórták a törmeléseket nehéz szerszámaikkal.

Mikor már azt hitték, hogy a forrás kiapadt, zsákokba rakták a tömördek aranyat, mely vagy egy millió font értékű lehetett és gulába rakva a zsákokat, reszketve nézték a rengeteg kincset. Közben prdíg közeledett feljük az éhhalál.

Mennyi aranyat adtak volna akkor egy darab kenyérért! Hogy örülnek, ha valaki odamegy hoz-zájuk bármilyen szegényes ennivalóval és minden falatért egy darab kincset kíván! Hogy csókolták volna a lábnyomát is egy ilyen jöltevőnek!

De hiába. Otthon, ha nem volt munka, azért volt mit enni. Otthon az is ehetik, akinek egy fil-lérje sincs. De itt? Itt arannyá változott minden falat, itt éhen pusztulhat milliókat érő kincsek ura.

És el is pusztult. Louis Cavendish volt az első, akit megváltott a halál. Életben maradt társai megásták a sírját és csöndes imádság mellett el-tették. Sírja fölé odaállították az arannyal tele-zsákokat, aztán utnak eredtek.

Mentek, mentek a félig holt emberek, abban a jó reményben, hogy Alaszkába jutnak, ahol ta-lálkoznak indiánokkal. Akkor lesz mit enni és min-den jóra fordul. Lesz mit enni és lesznek állatok, amelyekkel elhozhatják a tömördek kincset a bol-

dogtalan Cavendish sirjáról. Ez a reményük azonban nem teljesült, sőt még egy másikársuk is, Campbell, meghalt malariában. A magukra maradt aranykeresőket kétségbeesés fogta el.

Eltemették Campbellt is. Csupa arany volt a föld, amelybe temették, de nem is törődtek vele. Kenyeret kívántak csak és futva futottak tovább, amerre embereket sejtettek. Aztán elesett a harmadik is, Andrew Stokes.

Williams Rogers, a társaság szerzője most már magára maradt. Csontvázra fogyva és megöszülve folytatta útját s mikor végre mégis elérte célját, mikor a jószívű indiánok már adtak volna neki enni-inni, leroskadt. Többé föl sem kelt. Annyi ereje volt csak, hogy elmondja vállalkozásának történetét.

— Ha azt az aranyat, amit összehalmozunk, el akarná valaki hozni, ötven kocsira és száz erős lóra volna szüksége. Williams Rogers, aki ezt a történetet halála óráján elbeszélte, bizonyára igazat mondott. Sorsából okulhatnak azok a kirándulók, akik a mindennapi munkát és életet megunják és vakmerő kalandok után járva, a legnagyobb inség és az éhhalál felé haladnak.

## SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

\* **Hegyi Aranka bucsuja.** Hegyi Aranka aszszony a hét folyamán két kitűnő szerepét játsza utóljára a Népszínházban. Kedden este Audran operette-jében, a „Babá“-ban lép fel, csütörtökön pedig a „Szultán“-ban játszik.

\* **Vendégszereplés.** A városligeti színháznak ma két vendége volt. Az „Ingvenlők“ került színre. Kiss Sári szerepében R. Pataky Róza lépett föl, pompás énekével és kedves játékával zajos sikert aratva. Tetszett a másik vendég, Donáth Lajosné is, aki Esztert játszotta.

\* **Serly csődje.** Említettük, hogy Serly Lajos társulata Londonban, ahol a Királyfi Imre igazgatása alatt álló „nemzetközi kiállítás“-on játszott csődbe jutott. Egy londoni színházi ügynök, Teleky József most levélben arról értesít bennünket, hogy Serly maga okozta szomorú bukását. Ő úgy szerződött, hogy előadásainak bruttó-bevételeiből 60 százalékot kap, a többi 40 százalék a kiállítás igazgatóságáé. De a társulat szedett-vedett „erők“-ből állott és ezek közt sem tudta Serly fenntartani a figyelmet. A truppot lassankint ott hagyta Veress Sándor és a többi hasznavehetőbb tag s így nem lehetett soká boldogulni.

## SPORT.

+ **Tod Sloane Bécsben.** Tod Sloane, a világhírű amerikai jockey, aki most Angliában tartózkodik, a Bécsben futandó Ausztria-díj-ban valószínűleg Timár-t fogja lovagolni. Az alkudozások most folynak a ló gazdája és a jockey között. Tod Sloane huszezer koronát kér ezért az egyszeri lovaglásért.

+ **Geranium.** May Viktor német sportsman Geraniumja, mely a földmívelési miniszterium díjában bír kötelezettséggel, tegnap a hoppegarteni training-pályán Martin jockeyval a nyeregben 2600 méterre nagyszerű galoppot végzett. Geranium-ot holnap szállítják el Hoppegartenből Budapestre. Vele hozzák vezető lovát, Manov-t.

## Őszi lóversenyek.

(Ötödik nap.)

A Prince of Wales handicap napja ma sokkal nagyobb közönséget vonzott ki a turfra, mint legnap, amikor a meeting legnagyobb versenyét futották.

A mai versenyek érdekességét az a körülmény is emelte, hogy az államdíjat kivéve, mely match-csá törpült, minden futamban sok ló állott a starthoz. Magában a főfutamban tizenöt versenyző indult.

A közönség Álmos-t favorizálta, mely összformája alapján nagy eséllyel indult. Talán meg is nyerte volna a versenyt, ha a startnál hosszakkal el nem marad, amit a döntő pillanatban nem

bírt behozni. E versenyben Crampon volt a győztes, mely sulyban kissé ki volt eresztve. A közönség azért hagyta figyelmen kívül, mert nem is sejtette, hogy a rövid távolság jobban megfelel neki.

A futam lefolyása a következő volt: Többszörös kísérlet után Lárma, Per pedes és Doge ugrottak el a vezetéssel, a többiek egy csomóban követték. Hátul pedig Álmos, Eigentlich és Wie Seide. Az egyenesben Doge visszaesett, helyette Crampon huzódott az elsők közé. A távnál Mirko a korlát mellett egy pillanatra nyerőnek látszik, de egyszerre Crampon óriási speeddel előre tör és könnyen győz Néni és a későn versenybe jött Álmos ellen.

Mulatságos volt az Államdíj, amelyben a két versenyző, Statesman és Szolgabíró négyszáz méternyi utat ügetve tettek meg, aztán a víztoronyig vadászaloppban haladtak. A versenyben, amint előre látható volt, Statesman volt első Adams-szal a nyeregben, akinek ma különben jó napja volt, amennyiben négy lovat hozott be elsőnek a célhoz.

A részletes eredmény a következő:

I. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Péchy A. Prosa 52 kilogramm, lovagolta Poole.
2. Gr. Degenfeld I. J a s m i n 48.5 kilogramm, lovagolta Tonnenberg.
3. Gr. Orssich P. F u t á r 53.5 kilogramm, lovagolta Kaposi.

Futottak még: Gr. Eszterházy Mór 48.5 kilogramm, lovagolta Lipovniczky. Gróf Korytowski F. Peccadille 52 kilogramm, lovagolta Lázár. Szemere M. Valaki 50 kilogramm, lovagolta Lovász. Gr. Andrassy T. Veloce 52 kilogramm, lovagolta Marsh. Rohonczy L. Lapály 52 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Két hosszal könnyen nyerve, félhosszal harmadik.

Idő 1 percz 55 másodpercz.

Totalisateur 5 : 13. — 1 forintos helyen 5 : 13. — 30 krajczáros helyen 5 : 16. — Helyrefogadások : I. 25 : 49. II. 25 : 81.

A többi ló quotája győzelem esetén : 5 : 21 Francia Mulató, 5 : 44 Veloce, 5 : 45 Jasmin, 5 : 48 Futár, 5 : 53 Valaki, 5 : 60 Peccadille, 5 : 141 Lapály.

Könyvfogadások : 1 3/4 Prosa, 4 Francia Mulató, 6 Futár és Jasmin, 8 Valaki, 10 Veloce, 12 Lapály és Peccadille.

Versenységérték : 1970 korona, 320 korona a másodiknak.

A győztesre ajánlat nem történt.

II. **II-od oszt. eladóverseny.** Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter.

1. Königswarter H. S a n d w i c h 55.5 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Geist G. ur P i m a s z 52 kilogramm, lovagolta Sharpe.
3. Szászbereki ménes C a s t a g n e t t e 51.5 kilogr. lovagolta Peake.

Futott még : Gr. Festetics P. Tudom 50.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gr. Teleki J. Katicza 50.5 kilogramm, lovagolta Wilton. Wahrmann R. Bugris 55 kilogramm, lovagolta Barker.

Bírói ítélet: Háromnegyed hosszal könnyen nyerve, hat hosszal harmadik.

Idő : 1 percz 38 másodpercz.

Totalisateur 5 : 12. — 1 forintos helyen 5 : 13. 30 krajczáros helyen 5 : 14. — Helyrefogadások : I. 25 : 49. II. 25 : 81.

A többi ló quotája győzelem esetén : 5 : 13 Castagnette, 5 : 27 Pimasz, 5 : 78 Katicza, 5 : 88 Tudom, 5 : 100 Bugris.

Könyvfogadások : 1 3/4 Sandwich, 2 Castagnette, 5 Pimasz, 10 Bugris, Katicza és Tudom.

Versenységérték : 3090 korona, 290 korona a másodiknak.

A győztesre ajánlat nem történt.

III. **Prince of Wales Handicap.** Díj : 10.000 korona. Távolság 1400 méter.

1. Gróf Festetics T. C r a m p o n 48.5 kilogramm, lovagolta Marsh.
2. Egyedi A. N é n i 53.5 kilogramm, lovagolta Griffiths.
3. Gróf Batthyány E. Á l m o s 55.5 kilogramm, lovagolta Huxtable H.

Futottak még : Mr. Newmarket Malteser 56 kilogramm, lovagolta Peake. Mr. Dorryt Wette nicht 65 kilogramm, lovagolta Barker. Péchy A. Mirkó 63 kilogramm, lovagolta Sharpe. Gróf Festetics T. Doge 54 kilogramm, lovagolta Park. Blaskovich Ernő Lárma 53.5 kilogramm, lovagolta Adaras. Báró Springer G. Per pedes 53 kilogramm, lovagolta Hyams. Gr. Forgách I. Kisasszony 52 kilogramm, lovagolta Cleminson. Dreher A. Tick-Tack 52 kilogramm, lovagolta Bulford S. Wahrmann R. Eigentlich 52 kilogramm, lovagolta Poole. Gr. Károlyi I. Plikus 49.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gróf Degenfeld I. Gohér 49. kilogramm, lovagolta Wilton. Gr. Eszterházy Mór 44.5 kilogramm, lovagolta Sands.

Bírói ítélet: Két és félhosszal könnyen nyerve, másfél hosszal harmadik.

Idő 1 percz 35 másodpercz.

Totalisateur : 5 : 41 — 1 forintos helyen 5 : 36 — 30 krajczáros helyen 5 : 27. — Helyrefogadások : I. 25 : 108. II. 25 : 68. 25 : 47 III.

A többi ló quotája győzelem esetén : 5 : 24 Álmos, 5 : 44 Mirkó, 5 : 46 Néni, 5 : 50 Per pedes, 5 : 58 Wie Seide, 5 : 66 Kisasszony, 5 : 87 Gohér, 5 : 75 Plikus, 5 : 98 Lárma, 5 : 123 Malteser, 5 : 141 Tick-Tack és Wette nicht, 5 : 221 Eigentlich.

Könyvfogadások : 6 Álmos és Mirkó, 7 Néni, 8 Kisasszony, 10 Crampon, Doge, Gohér, Per pedes és Wie Seide, 12 Lárma, Malteser és Plikus, 14 Wette nicht, 20 Eigentlich és Tick-Tack.

Versenységérték : 10.000 korona, 2155 korona a másodiknak, 655 korona a harmadiknak, 560 korona az egyleti pénztárnak.

IV. **Államdíj.** Díj 5000 korona. Távolság 2800 méter.

1. Wahrmann R. S t a t e s m a n 62.5 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Geist G. S z o l g a b í r ó 62.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Bírói ítélet: Egy hosszal könnyen nyerve.

Idő 5 percz 52 másodpercz.

Totalisateur : 5 : 6. — 1 forintos helyen 5 : 6. — 30 krajczáros helyen 5 : 6.

Szolgabíró quotája győzelem esetén : 5 : 18.

Könyvfogadások : 4 reá Statesman, 3 Szolgabíró. Versenységérték : 5000 korona, 760 korona a másodiknak.

V. **Eladó kétvések handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 900 méter.

1. Wahrmann R. I n t r u d e r 53 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Geist G. A b s z i 50.5 kilogramm, lovagolta Bulford S.
3. Rohonczy G. T i s z a g y ö n g y e 47.5 kilogramm, lovagolta Marsh.

Futottak még : Mr. Lincoln Játék 48 kilogramm, lovagolta Cleminson. Gr. Festetics T. Duty 59 kilogramm, lovagolta Park. Jankovich D. Morgó II. 44.5 kilogramm, lovagolta Peasnall. Gr. Teleki J. Pehely 46 kilogramm, lovagolta Wilton. Lovag Lederer S. Agra 50 kilogramm, lovagolta Peake.

Bírói ítélet: Egy hosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik.

Idő 56 másodpercz.

Totalisateur : 5 : 19. — 1 forintos helyen 5 : 22. — 30 krajczáros helyen 5 : 29. — Helyrefogadások : I. 25 : 49. II. 25 : 78. III. 25 : 116.

A többi ló quotája győzelem esetén : 5 : 19 Pehely, 5 : 24 Játék, 5 : 35 Morgó II., 5 : 58 Abszi, 5 : 60 Agra, 5 : 74 Duty, 5 : 108 Tiszagyöngye.

Könyvfogadások : 3 Pehely, 4 Intruder, 4.5 Játék, 5 Morgó II., 6 Abszi, 8 Duty, 10 Agra és Tiszagyöngye.

Versenységérték : 1960 korona, 300 korona a másodiknak, 80 korona az egyleti pénztárnak.

A győztesre ajánlat nem történt.

VI. **Kétvések handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Br. Königswarter H. H e u t e n o c h 52 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Geist G. ur R é s z e s 52 kilogramm, lovagolta Sharpe.
3. Jankovich D. ur C z i c z a II. 48.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még : Gr. Festetics T. Malmaison 60 kilogramm, lovagolta Park. Wahrmann R. Damiette 58 kilogramm, lovagolta Barker. Szászbereki ménes Tarna 57.5 kilogramm, lovagolta Peake. Dreher A. Weyer 52.5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Mr. Dorryt Plaisirchen 51.5 kilogramm, lovagolta Hyams. Szemere M. Grimaldi 50 kilogramm, lovagolta Cleminson. Gr. Teleki J. Fátol 48 kilogramm, lovagolta Wilton.

Bírói ítélet: Egy hosszal biztosan nyerve, négy hosszal harmadik.

Idő : 1 percz 7 másodpercz.

Totalisateur : 5 : 23. — 1 forintos helyen 5 : 24. — 30 krajczáros helyen 5 : 23. — Helyrefogadások : I. 25 : 60. II. 25 : 81.

A többi ló quotája győzelem esetén : 5 : 18 Grimaldi, 5 : 39 Plaisirchen, 5 : 40 Czicza II., 5 : 41 Rézes, 5 : 53 Malmaison, 5 : 87 Tarna, 5 : 101 Fátol, 5 : 125 Weyer, 5 : 140 Damiette.

Könyvfogadások : 1 1/2 Grimaldi, 4 1/2 Heute noch, 7 Plaisirchen és Rézes, 8 Damiette, Malmaison és Weyer, 10 Czicza II., 12 Fátol és Tarna.

Versenységérték : 1960 korona, 700 korona a másodiknak, 180 korona az egyleti pénztárnak.

## NYILT-TÉR.

**Egyévi önkéntesek**  
legelőszámban és legelőszámban felszereltetnek  
**Ziller Mór és társa**  
császári és királyi udvari szállítóknál  
**Budapest, Károly-laktanya,**

# KÖZGAZDASÁG.

**Uj hid a Dunán.** Baján ma országos értekezletet tartottak a baja-báttaszéki Duna áthidalása tárgyában. Az értekezleten, melyen idősebb Perczel Miklós elnököl, elfogadták Lemberger Árnin dr. memorandumát, mely az áthidalás tiz vármegyére kiható közvetlen jelentőségét és a kivitelei forgalomra való befolyását fejtegeti. Az értekezleten, melyen mintegy háromszázan vettek részt, elhatározták, hogy e tárgyban monstreküldöttséget küldenek a kormány tagjaihoz. El vannak határozva, hogy a hidat esetleg magánvállalkozás útján is létesítik.

**Luxus-lovásár.** A tizenegyedik (őszi) luxuslovásár ma délelőtt nyílt meg a Tattersall telepen. A vásáron 249 bejelentett ló közül 236 darab jelent meg. A mai szemle alkalmából, bár a bemutatás az állami lovaknak ugyancsak a hajtópályán történt felhajtása végett csak a déli órákban és némi rendtelenség mellett történhetett, a vásár színvonalra, mindössze pár ló kivételével, olyannak ítéltető, amely tényleg megfelel a luxus-lovakhoz fűzött követelményeknek.

Ott láthatók: Herzfelder Pál, Károlyi Sándor gróf, Wolkenstein Oswald gróf, Dessewffy Miklós gróf, Bezerédi Adorján, Tumbász Lázár, Berchtold Miklós gróf, Neuländer Kálmán, Koloncsics Jakab, Vay Arnold báró, Rósa József, Aczél József, Bay Géza, Herzog Mór Lipót, Hadik János gróf, özvegy dr. Mészáros Károlyné, Drágfy Sándor, Lyka István és Benedek Jenő fogatjai. Figyelemre méltó azután Dessewffy Aurél, Déghi Mátyas, belatini Braun Géza és Szapáry Gyula gróf hátsólovai.

Megjegyzendő, hogy az egész vásárra vonatkozólag ma még nem lehet biztos ítéletet mondani, mert valószínű, hogy a lovak nagyrészt a fentebb említett elővezetési nehézségek miatt, legalább délelőtt be se fogták. A vételkedv lassan indult meg. Tekintve azonban, hogy Ausztria és Németországon kívül, ahonnan a verők zöme került ki, Oroszország, Galiczia, Svájc, Szerbia, Bulgária, Románia és Görögország is képviselve vannak, nagyon valószínű, hogy a vásár eladási végeredménye igen kedvező procentuális képet fog nyújtani.

Holnap, hétfőn, az állami lovakat árverezik a nagy trihün előtt, a luxuslovásári lovakat pedig a hajtópályára hátsó köröndjén és a lóvásári hajtópályán vezetik elő. A vásár még 4-ikén, szerdán is tart, amikor már valószínűleg az összes állami lovak elkelyén, csakis a magántulajdonosok még eladatlan lovai kerülnek vásárra.

**Uj vasutvonal.** Dicsőszentmártonból táviratozók lapunknak: A 103 kilométer hosszú küküllői vasut második szakaszát Bonyhától Sőváradig ma megnyitották. A vasut Kis-Küküllő és Maros-Torda vármegyéken fut keresztül s eddig teljesen elhagyatott völgyet kapcsol be a fővonalba. Engedélyese Kisküküllő vármegye, a kiépítés főnöke Sándor János főispáné, akit minden állomáson rokozszenves, meleg tüntetéssel fogadott a nép, mely gyászfátyollal bevont nemzeti színű lobogókkal jelent meg az első vonat fogadtatására. A kereskedelmi miniszter képvisetében Halászy László miniszteri titkár nyitotta meg ezen, a székekelység érdekében nagyfontosságú vasutat, amely még ma átadatott a forgalomnak.

**Oroszország pénzügyei.** Pétervárról táviratozzák: Az ideiglenes állampénztári kimutatás szerint a birodalom rendes bevételei a folyó év első felében 697-7 millió rubelre rugtak a múlt év első felének 612 milliónyi rendes bevételével szemben, a rendkívüli bevételek 43-8 millióra rugtak a tavalyi 34-7 millióval szemben. A rendes kiadások 636-9 millió rubelt tettek ki a múlt évi 606-3 millióval szemben és a rendkívüliek 50-7 millió rubelt a tavalyi 39-3 millióval szemben.

**A villamos városi vasut forgalma.** A budapest városi villamos vasut-részvénytársaság vonalain szeptember hónapban 115.872 forint 36 kr. bevételt érték el. A múlt év szeptember hónapjában a bevétel 126.206 forint 47 krajczár bevétel volt. Január 1-től az összes bevétel 1.073.442 forint 78 krajczárra rugott, amelyvel szemben tavaly, ugyanabban az időszakban 4.125.142 forint 17 krajczár bevétel mutatkozott.

# BABEL.

Francia regény.

(54)

Ira: Augustin Filon.

Elővette az összegyűrt ujságot, odanyújtotta Fidésnek, ujjával mutatva meg egy cikket, melynek az volt a címe, hogy: „Viharos gyülekezet East-Endben.”

Fidés a következőket olvasta:

„Bizonyos kíváncsisággal várták Delaunay Julien-nek már néhány nap óta jelzett megjelenését, illetve a küzdőterén újból való megjelenését. Mindenki tudta, hogy a gyűlés igen mozgalmas lesz, de a történetek, nemcsak hogy igazolták, hanem tul is szárnyalták várakozásait azoknak, akik rendkívül zajos jelenetekre számítottak. De e meghatározás még mindig gyenge, mert a jelenet, melynek a közönség tegnap Standard-színházban tanuja volt, nem nevezhető egyébnek, mint a szónok és hallgatósága közötti párviadalnak. Nem volt egy kéz, mely lapsólt volna neki, sem egy hang, mely védelmére kelt volna. Gillott Tamás, a County Council tagja és Wemyss Kristóf, a „Nép-szava” szerkesztője, a támadók élén állottak.

„Delaunay Julien így kezdte beszédét:

„Kedves bajtársaim,

„Hosszabb távollét után, mely azonban a munkás kérdésre nézve nem nevezhető elvesztett időnek, imo ismét megjelenek közöttetek, hogy helyemet újra elfoglaljam.”

„Felkiáltásokkal és gunyos kacagással üdvözölték e szokat. Többen kérdezték: „Mit csinált ez idő alatt?” Mások feleltek rá: „Nyolcz pennys szivarokat szítt és old sherryt ivott”. Ettől kezdve minden szavát félbeszakították, a zaj pedig mindvégig nöttönött. Egy embert, aki azt mondta, hogy bányász Old-Brookban, feltuszkoltak az emelvényre. Ez kijelentette, hogy sohasem volt a munkásoknak Old-Brookban rosszabb dolguk, mint amíg Delaunay volt Saint-Clair részvényeinek tulajdonosa. Egy másik felolvasta azon összegek jegyzékét, melyeket Delaunay rozzant hajók utáni biztosítás fejében felvett. . . . A gyorsíró úgy véli, hogy e vád ellen azt hozta fel védelemül Delaunay, hogy a hajókat a „Board of Trade” felügyelője megvizsgálta. „Őn megvásárolta a felügyelőt! . . . A vizsgálat merő komédia!” kiáltották aztán. Egy személy, kit nem ösmert senki, azt állította, hogy Delaunay maga gyújtotta fel a házat, hogy a biztosítási díjat zsebrevághassa. Gillott, a szónokkal szemben ülve, öklével fenyegette őt, erőlyesen vágva neki oda e szavakat: „Szegycnlem magam, hogy őnt valaha ajánlottam a népnek. Őn léleplezte Saint-Clairt, pedig őn rosszabb volt, mint ő. Most, hogy ismét szegény lett, vissza akar térni hozzánk, de másodsor nem hagyjuk magunkat becsapni.”

Záptojásokat vágta Delaunay arczához, ki sápadtan állt ott és kendőjével törülgette arczát. „Uraim, kérem önöket, haligassanak meg csak öt perczig, én bebizonyítom önöknek, hogy . . . Uraim, az én lelkiismeretem . . . Ah! nyomorult fajzat, hát hallgass meg! . . .” A zaj kábító lett. Gillott ajánlatára és Wemyss hozzászólása után egyhangulag gyalázatot mondtak ki Delaunayra. „A vízbe véle!” kiáltotta egy hang. A szöszék felé tolongott a tömeg, mialatt a terem tölője segítette Delaunayt, hogy menekülhessen. Ugy mondják, hogy ruházata teljesen össze volt tépve és arczát vér borította. A gyülekezet ezek után sem oszlott szét, hanem a padokat kezdték összezuzni. Leccsavarták a villamos lámpákat és a teremben harsányan kiáltották: „Vigyázzunk a zsebeinkre! . . .” „Öleljük meg a leányokat! . . .” Minthogy a teremben nők egyáltalán nem voltak, ez a felkiáltás nagy derültséget keltett. Féltilenketőkor a tömeg eloszlott.

Fidés az asztalra ejtette az ujságot és nem szólt egy szót sem.

Arczán az undor kifejezése ült, melyet Grenvillesé nem értett meg.

— Nem tudom, hogy mit fog kezdeni, szólt Pauline. Amerikába készül. De attól félek, hogy ez a cikkek visszatartja . . .

Fidés felkelt.

— Őn már megy?

— Mennem kell.  
— Anélkül, hogy Julient látna s bucsút venne Stanleytől?  
— Őn szives lesz engem kimenteni. Hétfő óra előtt Ludgute Hill-ben kell lennem s csak néhány perczem van még a vonat indulásáig.

Pauline hallgatott. Nem először történt, hogy valami fájdalmas titkot sejtett Fidés lelkén. Nem igyekezett e titkot megtudni, megelégedvén azzal, hogy hálát adjon az Istennek, ki simább és egyenesebb utakon vezette át. Egyszerűen mondta:

— Kalapomat veszem és elkísérem őnt a vonathoz.

Azonban e pillanatban látogatást jelentettek s Pauline nem követhette szándékát. A kapuig kísérte barátinőt és itt megölelte, míg szeméi könyekkel teltek meg.

Pár perczig tekintéjével kísérte a szegény tévelygőt, ki távozott s vissza se fordulva, indult hosszú útjára. Pauline sóhajtva ment vissza vendégéhez.

Fidés egy fasoron ment végig, melynek nagy, vén fái mögött nyugodt, csendes házak sorakoztak egymás mellé a zöld homályban, melyből a bickleyi templom szürke árnyképe emelkedett csak ki. E komor helyet a nagy viharok még komorabbá tették.

Teljes csend uralkodott. Egy lehelet sem mozgatta meg a faleveleket. Csak egyik kertből hangzott egy dolgozó kertész kapavágása s az uton nyikorgott egy gyerekkocsi kereke, melyet egy álmos dajka tolt maga előtt.

(Vége következik.)

# IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. október 2-án reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.
Ártárvár	76.8	12.1	0	Pola	68.1	16.7	0
Balmazújváros	76.8	13.6	0	Losina	70.0	10.0	0
B. Szombat	76.2	13.6	0	Szolnok	69.2	11.2	0
Budapest-Óvár	76.9	11.7	15	Torony	68.1	11.8	0
Ó-Gyalla	76.9	11.7	15	Flórentz	68.1	17.3	0
Egyszerű	76.7	13.2	7	Bóna	69.7	19.0	20
Sopron	76.0	13.2	7	Nápoly	69.0	19.0	0
Hörny	76.5	13.2	7	Budapest	68.8	21.3	0
Keszthely	76.5	14.4	1	Ó-Gyalla	70.3	21.0	0
Zágráb	76.0	14.3	21	Palermo	68.3	23.9	0
Püspök	76.7	14.3	7	Bécs	68.4	12.1	0
Cirkycen	76.0	14.4	1	Zürich	68.6	14.5	0
Pancsova	76.0	15.7	7	Biarritz	68.7	15.0	0
Temesvár	76.7	14.4	1	Nizza	68.7	15.0	0
Árad	76.0	15.3	4	Páris	68.8	15.0	0
Szeged	76.0	16.0	8	Kopentága	68.2	19.5	0
Szolnok	76.0	16.0	8	Hamburg	70.9	19.0	0
Eger	76.8	15.0	1	Berlin	69.2	10.5	0
Debrecen	76.3	15.0	1	Christiansund	75.2	12.0	30
Körmök	76.3	12.0	1	Stockholm	69.0	10.0	0
Ungvár	76.1	15.1	8	Szent Pétervár	68.5	14.8	0
Szatmár	76.0	11.9	2	Moskva	74.6	19.2	0
Nagy-Várád	76.5	15.0	2	Varsó	69.0	18.0	0
Kulcsavár	76.3	15.0	2	Kiew	66.9	17.9	7
Nagy-Szabony	76.1	12.0	5	Ódesza	—	—	—
Bécs	68.2	13.2	6	Sulina	64.2	21.1	0
Bátony	68.3	12.6	6	Szöfia	68.9	13.2	0
Kisgyőr	68.8	13.2	6	Konstantinápoly	60.0	10.0	0

Delen még mindig aránylag alacsony a barométer. Depressziók vannak a genual öbölben és a magasokon. Az Atlanti-tenger felől új maximum érkezett a La Manche-csatorna tájékára, míg a régi maximum Közép-Oroszországba húzódtott. Európában helyenként folytatódott az eső, főleg Dél-Franciaország, Itália és a Kárpátok környékén. Hazánkban az idő tulajdonban esős volt, jellehet az eső mennyiségében apadás tapasztalható. Az ég borús, a szélke gyengék, a hőmérséklet keveset változott. Ungvár zivartot jelent. Továbbra is esőre hajló, onye idő várható.

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

**K** MIKSZÁTH KÁLMÁN  
**Katángy-Naptár-a**  
1899-re,

melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni hirdetések közlésére a legalkalmasabb.

Hirdetéseket elfogad:  
az Országos Hírlap kiadóhivatala  
VII. ker., Jászai-kert 55. sz.án.

